

Prezentare de carte:

Numele trandafirului
de Umberto Eco

Personalitate policromatică, după cum el însuși se caracterizează, Umberto Eco a acumulat numeroase titluri academice: *Doctor Honoris Causa* la 31 de universități din întreaga lume, *visiting professor* la alte 30 de universități, laureat în filozofie, doctor docent în estetică. În prezent, este profesor de semiotică la Universitatea din Bologna, Italia. Teza sa de doctorat a avut ca temă viața și opera lui Thomas din Aquino, filozof și teolog din secolul XIII, iar după încheierea studiilor doctorale, Eco a încetat să mai creadă în Dumnezeu: „M-a vindecat în mod miraculos de credință.“ Principalele sale domenii de interes include semiotica, estetica, precum și filozofia medievală. Dintre acestea, semiotica (studiul semnelor, sistemelor semantice și a modului în care se derivă înțelesurile) influențează în mod decisiv ideile pe care își bazează romanele.

Înainte de *Numele trandafirului*, Eco era bine-cunoscut în mediul academic, ca autor de lucrări școlare, în special în domeniul semioticii. Ulterior, Umberto Eco devine expert în subiectul 007, ceea ce îl adaugă la grupul bondologilor. A scris *Il Caso Bond* (Cazul Bond), 1966, o colecție de eseuri pe tema James Bond.

Numele trandafirului este apărută în Italia, în anul 1980, sub titlul *Il nome della rosa*. O adevărată carte despre cărți, romanul combină genuri variate: teorie literară, studiu medieval, roman de mister, exegeză biblică. A fost și este un bestseller internațional (peste 10 000 000 de exemplare vândute) în ciuda acțiunii labirintice, discuțiilor esoterice între personaje și a acțiunii care se petrece într-un timp și spațiu nefamiliar – Evul Mediu, într-o abație din nordul Italiei. Ecranizat în 1986 de către Jean-Jacques Annaud, cu Sean Connery în rolul principal, romanul este deja considerat un clasic al timpurilor noastre. Noi studii critice ale *Numei trandafirului* apar periodic, iar interesul pentru roman nu dă semne de scădere.

Există o conexiune între titlu și hexametrul în limba latină care încheie romanul: *stat rosa pristina nomine, nomina nuda tenemus* (trandafirul de altădată dăinuie (doar) prin nume, nu mai păstrăm decât numele (ideile) goale). Expresia este explicată în *Postscriptum la Numele trandafirului*, unde Umberto Eco precizează că dorește să “elibereze cititorul” dintr-un mod de interpretare bazat pe intențiile presupuse ale autorului. Cititorul este deci liber să descopere relații între carte și alte înțelesuri simbolice ale “trandafirului”. De altfel, tot el recomandă ca “un autor să nu adauge interpretări la opera sa; altfel el nu ar mai fi scris un roman, care nu este altceva decât o mașină de generat interpretări.”; sau, „odată ce a terminat de scris, autorul ar trebui să moară. So as not to trouble the path of the text.” (Umberto Eco, *Postscriptum la Numele trandafirului*)

Organizat pe mai multe straturi, *Numele trandafirului* are ca topos o abație benedictină, în timpul conflictului dintre mai multe ordine religioase și Papa Ioan al XXII-lea, în secolul XIII, iar întreaga acțiune se petrece pe parcursul a 7 zile.

Fratele William din Baskerville (sau Guglielmo), un călugăr înțelept și respectat, ajunge la abație într-o dimineață de noiembrie 1327, după o lungă călătorie. Este însoțit de un novice – Adso – cel care povestește, la bătrânețe, întâmplările.

Odată ajunși, sunt întâmpinați de Abate, care îi informează despre un accident misterios implicând moartea unui călugăr, găsit zdrobit la baza zidurilor mănăstirii. Părerea unanimă este că diavolul și-a făcut simțită prezența, iar curiosul Guglielmo pornește în căutarea adevărului.

Când sunt descoperite și alte cadavre, printre călugări se instaurează isteria, sub forma unei explozii de superstiții.

Între timp, Guglielmo adună indicii legate de aceste crime și le arată abatelui : niște mesaje ascunse, scrise cu suc de lămâie pe un pergament, revelează secretul care înconjură o carte. Aparent, această carte – *Poetica* de Aristotel - poate ucide pe cel care o citește, iar călugării sunt dispuși să ucidă pentru a o obține.

Explicația lui Guglielmo nu este însă crezută, iar Inchiziția, reprezentată de Bernardo Gui, “găsește” propriul vinovat: o tânără țărăncă, la care s-au găsit dovezi incontestabile de vrăjitorie: o pisică neagră și un cocoș, semne suficiente la acea vreme pentru a o acuza de vrăjitorie.

Fata este torturată, împreună cu un călugăr diform, Salvatore, care este acuzat de asemenea de complicitate la crimă și vrăjitorie. Sub tortură, ei recunosc că sunt eretici, iar a doua zi sunt legați și arși pe rug, din ordinului inchișitorului maniac.

Între timp, Guglielmo este tot mai aproape de descoperirea adevărului, reușind, el și novicele său, să pătrundă în biblioteca interzisă a abateiei, așezată într-un edificiu maiestuos.

Las însă posibililor cititori plăcerea de a descoperi în întregime multitudinea de planuri ale romanului.

Alin Iacob
Grupa 1A